REPUBLIC OF SOMALILAND

THE PRESIDENT

JSL/M/XERM/249-3322/052015 **DATE....25/05/15**

XEER MADAXWEYNE Lr: 0497/052015

Dhaqan-galka Xeer Hoosaadka Golaha Wasiirada JSL

Madaxweynaha Jamhuuriyadda Somaliland

Markuu Arkay: Qodobka 90aad ee Dastuurka Jamhuuriyadda Somaliland;

Markuu Arkay: Qodobka 75aad ee Dastuurka Jamhuuriyadda Somaliland;

Markuu Arkay: Go'aanka Golaha Wasiirrada JSL, Go'aan Lr. 164 ee ku taariikhaysan 30/04/2015, ee ay ku ansixiyeen Xeer Hoosaadka Golaha Wasiirada Jamhuuriyadda Somaliland;

Wuxuu Soo Saaray

Dhaqan-galka Xeer Hoosaadka Golaha Wasiirada Jamhuuriyadda Somaliland ee lagu ansixiyey Shirka Golaha Wasiirrada ee tirsigiisu yahay 164.

Allaa Mahad Leh,

Axmed Maxamed Silanyo
Madaxweynaha Jamhuuriyadda Somaliland

XEER-HOOSAADKA GOLAHA WASIIRRADA 04/2015

Qodobka 1aad
GOLAHA WASIIRRADA

Golaha Wasiirradu oo ah Gole Dastuuri ah, oo Madaxweynaha ka kaaliya fulinta xilkiisa. Golaha Wasiirradu waa Gole Dimuqraadi ah oo ku dhisan wada-tashi, go'aanadiisu waa kuwa ka turjumaya Siyaasadda Guud (Dibed iyo Gudo), Qorshoyaasha iyo Barnaamijyada Xukuumadda.

Qodobka 2aad
QAAB DHISMEEDKA GOLAHA WASIIRRADA

A. Golaha Wasiirradu wuxuu ka koobanyay:
   1. Madaxweynaha JSL.
   2. Madaxweyne Ku-xigeenka JSL
   3. Xubnaha Golaha Wasiirrada (Wasiirradda, Wasiiru-dawlayaasha iyo Wasiir Ku-xigeennada).

B. Golaha Wasiirradu wuxuu leeyahay dhismaha hoos ku cad:
   1. Guddoomiyaha Golaha oo ah Madaxweynaha ama Madaxweyne Ku-xigeenka marka uu Madaxweynuhu maqanyahay.
   2. Guddiyada Golaha Wasiirada.
   3. Xoghaynta Golaha Wasiirada.

Qodobka 3aad
AWOODAHA GUDDOOMIYAHA

Awoodaha Guddoomiyaha Golaha Wasiirradu waa:

1. Qabashada iyo guddoominta Fadhiyada caadiga ah iyo kuwa aan caadiga ahayn ee Golaha Wasiirrada.
2. Hagidda Fadhiyada Golaha.
3. Diyaarinta Ajandaha Fadhiyada Golaha.

4. Ogolaanshaha soo jeedimaha Xubnaha Golaha Wasiirrada.
5. Ogolaanshaha inay ka soo qeyb-galaan Fadhiyada Golaha Wasiirrada Xubno aan ka tirsanayn Golaha, ka dib markay sidaas qoraal sababaysan ku soo codsadaan Xubin/Xubno Golaha ka tirsani, balse xubnahaas la casuumay ma laha cod.
6. Go'aaminta baahinta war-murtiyeedyada iyo war-saxaafadeedyada (Communiques and Press Release) ka dhasha Fadhiyada Golaha Wasiirrada.
7. Ku dhawaaqidda Go'aanada Golahu gaadho geba-gebada Fadhiyada.
8. Furista, Xidhista iyo Qeybinta Doodaha ee Fadhiyada.
9. Haddii Guddoomiyuhu sababo jira dartood u guddoomin Karin shirka wuxuu u igman kara Xubin ka mid ah Golaha Wasiirada.

Qodobka 4aad

<u>GUDDIYADA GOLAHA WASIIRRADA</u>

1. Guddoomiyaha Goluhu waxa uu magacaabi karaa Guddiyada Golaha dhexdiisa ah si ay u soo darsaan ama u xalliyaan arrin gaar ah.
2. Guddiyada Golaha Wasiirradu waxay noqon karaan Guddi Joogto ah iyo Guddi ku meel gaadh ah.
3. Guddiyada Joogtada ah ee Golaha Wasiirradu waa:
   i. Guddida Nabadgelyada iyo Cadaaladda
   ii. Guddida Dhaqaalaha.
   iii. Guddida Arrimaha Bulshada.
   iv. Guddida Shuruucda iyo Siyaasadda.
   v. Guddida Arrimaha Dibedda iyo Ictiraaf Raadinta.
4. Waxa Xubnaha iyo hab-raaca faahfaahinaya hawlaha Guddiyada lagu qeexaya Wareegto Madaxweyne.
5. Xeerarka iyo Siyaasadaha loo qorsheeyey in Goluhu go'aan ka qaato, waxay ku horreynayaan Xafiiska Golaha Wasiirada iyo Gudoomiyaha Golaha,

Xafiiskuna waxa uu u gudbinayaa hadba Guddida ay arrintaasi khusayso si ay Guddidu u soo dhigaan Golaha marka ay waajibaadkooda ka gutaan.

Qodobka 5aad
XOGHAYNTA GOLAHA WASIIRRADA

A. Xoghayanta Golaha Wasiirrada waxay ka koobantahay Xoghayanta Golaha, La- taliyayaasha kala duwan, khubaro wixi loo baahdo iyo shaqaale.

B. Xoghaynta Golaha Wasiirrada waxay u xil saarantahay:

1. Qaban –qaabada iyo agaasinka hawsha Fadhiyada Golaha.
2. Qabashada soo jeedimaha (Agenda) ka yimaadda Xubnaha Golaha Wasiirrada iyo u gudbinta Guddoomiyaha Golaha si uu ugu go'an gaadho.
3. Diyaarinta Ajandaha Fadhiyada si waafaqsan sida Guddoomiyuhu tilmaanta ku bixiyo.
4. Qorista Doodaha iyo Go'aammada Fadhiyada.
5. Daabacaadda iyo Xafidaada hadal-qoraaladda iyo Go'aammada Fadhiyada.
6. Gaadhsiinta go'aammada Goluhu gaadho Hay'adaha ay khuseeyaan.
7. Diyaarinta war-murtiyeedyada iyo war-saxaafadeedyada (Communiques and press Release) sida uu Guddoomiyaha Goluhu kuwa ku bixiyo.
8. Diiwaan–gelinta Go'aammada, iyada oo tix- gelinta la siinayo sida ay u kala muhiimsan yihiin iyo la socoshada kuwa la fuliyey.
9. Diiwan–gelinta Xubnaha Golaha ee ka soo xaadiray Fadhiyada iyo kuwa maqan (Diiwaanka rasmiga ah).

10. Gaadhsiinta Xubnaha Golaha Wasiirrada Ajandaha 24 sacadood gudahood Fadhiga ka hor.
11. Ogeysiinta iyo isugu yeedhida Shirka Golaha iyo ku wargalinta Xubnaha Golaha Taariikhda, Goobta iyo Ajandaha.

Qodobka 6aad
QAB-SOOMIDDA FADHIYADA

1. Fadhiyada Golaha Wasiirradu waxay ku qabsoomayaan aqlibiyada hal dheeri ah (kala badh iyo kow) ee Xubnaha Golaha.
2. Go'aammada Golaha Wasiirradu waxay ku ansaxayaan cod hal dheeri ah.
3. Faadhiyada Caadiga ah ee Golaha Wasiirradu waxay noqonaysa toddobaadkii hal maalin, waxaana astaynaya Madaxweyanaha JSL,
4. Xilliga Fadhiyada aan Caadiga ahayn waxa go'aaminaya Guddoomiyaha, waxaana si deg deg ah loogu war-gelinayaa Xubnaha Golaha Wasiirrada.
5. Fadhiyada Golaha Wasiirradu waxa ay ku qabsoomayaan Qolka Shirarka ee Golaha Wasiirrada ama halkii kale ee hadba Gudoomiyuhu go'aamiyo.

Qodobka 7aad
AJANDAHA FADHIYADA

1. Guddoomiyaha Golaha ayaa soo diyaarinaya Ajandaha Fadhiyada Golaha.
2. Xubnaha Golaha Wasiirradu qodobada ay doonayaan in lagu daro Ajandaha qoraal af soomaali ah ayay ugu soo gudbinayaan Xoghaynta Golaha ugu yaraan 48 Saacadood ka hor maalinta Fadhiga, waxaana loo gudbinayaa Guddoomiyaha si uu go'aan ugu gaadho.

Qodobka 8aad

<u>HAB-MAAMULKA FADHIYADA GOLAHA</u>

1. Dhammaan Xubnaha ku sugan Madasha Fadhigu waa in ay saxeexaan diiwaanka rasmiga ah ee Golaha (Attendence Register).
2. Waxa Shirka Golaha Wasiirrada furaya Guddoomiyaha Golaha, waxaana waajib ah in Fadhi kasta lagu furo Aayadaha Quraanka kariimka ah iyo Duco ka dambeysa, waxaana akhriyaya Wasiirka Diinta iyo Awqaafta, hadduuse maqan yahay, Guddoomiyaha ayaa xubin kale ka codsanaya.
3. Waqtiyada Salaadaha waa la hakin karaa doodaha fadhiga, iyada oo salaadda ka dib halkii laga sii wadi doono.
4. Guddoommiyaha ama cidda uu u igmaado ayaa wargelinaysa Golaha goaamadii shirkii kan ka horreeyay.
5. Qodob kasta oo ka mid ah Ajandaha waxa dooddiisa la soo xidhayaa inta aan loo gudbin doodad qodobka xiga, sidaasaana lagu dhammanayaa dhammaan qodobada Ajandaha.
6. Marka shirku xidhmo, wasiirradu way fadhiyayaan inta Madaxweynaha iyo Madaxweye ku –xigeenku ka baxayaan.
7. Go’aammada Shirarka Golaha Wasiiradda wixii ka fulay iyo wixii aan ka fulinba waxaa dib loo eego lixdii biloodba mar.

Qodobka 9aad

<u>QEYBINTA DOODAHA</u>

1. Guddomiyaha Golaha ayaa qaybinaya hadalka, xubinta loo oggolaaday hadalka waa in uu codkiisa gaadhsiiyaa Golaha.

2. Waxa reebban in ay hadalka qaadato Xubin aan loo oggolaanini.
3. Qodob aan ku jirin Ajandaha Fadhiga lagama doodi karo.

Qodobka 10aad
WAX-KA-BEDDEL AMA BAABI'IN GO'AAN

1. Wax-ka-beddelka ama baabi'inta Go'aan Goluhu hore u gaadhay waxa soo jeedin Kara Guddoomiyaha ama Xubin kasta oo kamid ah Golaha.
2. Wax-ka-beddelka ama baabi'inta Go'aan Goluhu gaadhay wuxuu ku ansaxayaa cod hal dheeri, hadday is le'ekaadaan waxa kala saaraya Guddoomiyaha Golaha.

Qodobka 11aad
XAQA XUBNAHA EE DOODDA

1. Madaama Jamuuriyada Somaliland tahay dal Dimuqraadi ah, Xubin kasta oo Golaha ka tirsani waxay six or ah oo waafaqsan sharciga u cabiri kartaa afkaarteeda.
2. Xubnaha Golaha Wasiirradu waxay afkaartooda ku cabiri karaan Qoraal ama Afba.

Qodobka 12aad
KA QEYB GALKA FADHIYADA

1. Xubin kasta oo ka tirsan Golaha waxaa waajib ku ah in ay ka soo qayb-gasho Fadhiyada Golaha.
2. Xubinta ugu maqnaanaysa Fadhiga sabab cudur daar leh, waxaa waajib ku ah in ay u soo gudbiyaa Xafiiska Golaha Wasiirrada intaan la gaadhin xilliga shirka.

Qodobka 13aad
DHAQAN GELINTA GO'AAMMADDA IYO XEERARKA

1. Xubin kasta oo ka tirsan Golaha Wasiirradu waa in ay fuliso, hirgaliso, kuna dhaqanto Go'aammada Golaha Wasiirrada.
2. Xubin kasta waxa waajib ku ah in ay ilaaliso kuna dhaqanto Xeer Hoosaadka Golaha.

Qodobka 14aad
ILAALINTA SIRTA QARANKA

1. Waa waajib Qaran oo saaran Xubin kasta oo Golaha ah Ilaalinta Sirta Qaranku.
2. Dood kasta oo lagu yeesho Golaha ama go, aan kasta oo lagu gaadho Golaha waa qarsoodi illaa inta laga go; aansanayo faafintiisa.
3. Muwaadin kasta oo Xil Qaran ahayn jiray waxa ku waajib ah ilaalinta Sirta Qaranka inta uu nool yahay, kamana faalloon karo marka uu shaqada ka tago isagoo u adeegsanaya dano siyaasadeed.

Qodobka 15aad
WADA-SHAQAYNTA XUBNAHA GOLAHA WASIIRRADA

1. Waxa waajib ah in Xubnaha Goluhu isku duubnaadaan dhinac walba (Siyaasadda Qaranka iyo tan Xisbiga iyo dhinaca shaqadooda) si ay u meel marto shaqada Qaranku.
2. Maadaama Xubnaha Golaha Wasiirradu ay u xilsaaran yihiin Danta guud ee Qaranka, Xubin kasta waxa waajib ku ah inaan dhinaciisa waxa dayac ahi ka iman.

Qodobka 16aad
DHAWRISTA HAYBADDA IYO SHARAFTA

Xubin kasta oo Golaha Wasiirrada waxa ku waajib ah in ay dhawrto karaamada iyo haybadda Xilka Qaranka ee ay hayso, isla markaana ay dhawrto sharafta xubnaha kale ee Golaha.

Qodobka 17aad
WAX-KA-BEDDELKA IYO DHAQAN-GALKA XEER HOOSAADKA

1. Xeer Hoosaadkani waxa wax ka beddel lagu samayn karaa marka loo baahdo.
2. Xeer Hoosaadkani wuxuu dhaqan-galaya marka Goluhu ansixiyo Madaxweynuhuna saxeexo.